

AZW StatLine; hoger beroepsonderwijs

Versie 24 november 2025

Inleiding

In dit document wordt een toelichting gegeven op de onderwijstabellen op AZW StatLine over het hoger beroepsonderwijs (hbo). Dit is een aanvulling op de tabeltoelichtingen die per tabel op AZW StatLine beschikbaar zijn. Het betreft de tabellen:

- Hbo; deelnemers, opleidingsvorm, opleiding, regio
- Hbo; gediplomeerden, opleidingsvorm, opleiding, regio
- Hbo; instroom, opleidingsvorm, opleiding, regio
- Hbo; sectorrendement, opleidingsvorm, opleiding, regio
- Hbo; studierendement, opleidingsvorm, opleiding
- Hbo; studieuitval, opleidingsvorm, opleiding, regio
- Hbo; brancherendement, opleidingsvorm, opleiding
- Hbo voltijd; sectoruitval, opleiding, regio
- Hbo deeltijd; sectoruitval, opleiding, regio

Wat behelst het onderzoek

Doel

Informatie geven over opleidingen op het gebied van zorg en welzijn binnen het bekostigde hbo. De tabel over instroom laat zien hoeveel personen er voor het eerst zijn begonnen met een opleiding, terwijl de tabel over deelnemers inzicht biedt in het totaal aantal personen dat binnen het hbo een opleiding volgt. De tabel over studieuitval laat zien welk aandeel van de instromers na één jaar de opleiding zonder diploma verlaten heeft, terwijl in de tabel over studierendement staat weergegeven welk aandeel van de instromers binnen een bepaalde tijdsduur de opleiding heeft afgerond. De tabel over gediplomeerden toont hoeveel personen hun opleiding succesvol hebben afgerond, de tabel over sectorrendement biedt informatie over het aandeel gediplomeerden dat gaat werken binnen zorg en welzijn en de tabel over brancherendement laat zien hoe het aandeel gediplomeerden dat werkzaam is binnen de sector zorg en welzijn verdeeld is over branches binnen deze sector. De tabellen over sectoruitval, tenslotte, laten zien welk aandeel van de gediplomeerden (de tabel over hbo voltijd) en welk aandeel van de instromers (de tabel over hbo deeltijd) die zijn gaan werken binnen zorg en welzijn na respectievelijk twee en vijf jaar nog in deze sector werkzaam is. Alle tabellen (met uitzondering van de tabellen over studieuitval, brancherendement en sectoruitval)

bieden informatie zowel op het gebied van zorg en welzijn als daarbuiten. Binnen zorg en welzijn kan informatie onderscheiden worden naar opleiding. In alle tabellen kan informatie uitgesplitst worden naar opleidingsvorm, woonregio en studiejaar, met uitzondering van de tabellen over studie- en brancherendement en de tabellen over sectoruitval. De tabellen over studie- en brancherendement bevatten geen informatie over woonregio. De tabellen over sectoruitval kunnen niet uitgesplitst worden naar opleidingsvorm.

Doelpopulatie

Deelnemers en gediplomeerden aan door de overheid bekostigde instellingen voor hbo.

Statistische eenheid

Personen.

Aanvang onderzoek

De eerste cijfers betreffen studiejaar 2010/'11.

Frequentie

Tabellen worden jaarlijks in het tweede en derde kwartaal geüpdatet.

Publicatiestrategie

Eén keer per jaar worden de tabellen vernieuwd. De voorlopige cijfers van een nieuw studiejaar worden toegevoegd. Tegelijkertijd worden de voorlopige cijfers van het voorafgaande studiejaar vervangen door definitieve cijfers.

Hoe wordt het uitgevoerd

Soort onderzoek

Beschrijvend onderzoek op basis van registerinformatie.

Waarnemingsmethode

De cijfers zijn gebaseerd op het register onderwijsdeelnemers (ROD). ROD bevat informatie op persoonsniveau over deelnemers en gediplomeerden in het bekostigde onderwijs. De Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) verzamelt de gegevens van de verschillende instellingen en beheert het register. Vervolgens bewerkt DUO deze gegevens tot ééncijferbestanden volgens met het CBS en andere gebruikers vastgestelde afleidingen. Het CBS gebruikt de ééncijferbestanden om het aantal deelnemers en gediplomeerden te bepalen.

Het aantal deelnemers wordt geteld op één peilmoment aan het begin van een studiejaar, namelijk op 1 oktober. De gediplomeerden worden geteld over de periode van een studiejaar.

Omdat in ROD ook het burgerservicenummer (BSN) van de deelnemers en gediplomeerden is opgenomen, kan het CBS deze koppelen met andere registers op persoonsniveau, zoals de Basisregistratie Personen (BRP). In de tabellen is dan ook informatie opgenomen uit de BRP over woonregio van de deelnemers en gediplomeerden aan het hbo.

De aantallen deelnemers en gediplomeerden op AZW StatLine zijn niet volledig gelijk aan de aantallen deelnemers en gediplomeerden op CBS StatLine. Hoe dat komt wordt hieronder toegelicht. Ook voor de tabellen over instroom, uitval, sector-, branche- en studierendement en sectoruitval wordt uitgelegd hoe de cijfers tot stand zijn gekomen.

Deelnemers

Binnen AZW wordt een persoon per jaar maximaal één keer als deelnemer getoond. Een student kan op 1 oktober meerdere inschrijvingen hebben, zowel binnen de onderwijssoort (bijv. twee inschrijvingen in het hbo) als binnen verschillende onderwijssoorten (bijv. een inschrijving in het hbo en een inschrijving in het wetenschappelijk onderwijs (wo)). In die gevallen dat een student meerdere inschrijvingen heeft, wordt één inschrijving geprioriteerd (en getoond). De prioritering die DUO aanbrengt is hierbij leidend. De aantallen hbo-deelnemers op AZW StatLine liggen dus iets lager dan de aantallen hbo-deelnemers op CBS StatLine, omdat op CBS StatLine alle deelnemers met een hoofdinschrijving in het hbo getoond worden en op AZW StatLine alleen de deelnemers met een hoofdinschrijving in het hbo *die ook de hoofdinschrijving in het hoger onderwijs (ho) is*. Omdat het niet veel studenten betreft, zijn de verschillen klein.

Gediplomeerden

Binnen AZW wordt van een persoon per jaar maximaal één diploma getoond. Een student kan in een studiejaar meerdere diploma's halen, zowel binnen de onderwijssoort (bijv.

twee hbo-diploma's) als binnen verschillende onderwijssoorten (bijv. een hbo- en een wo-diploma). In die gevallen dat een student in een studiejaar meerdere diploma's heeft behaald, wordt één diploma geprioriteerd (en getoond). Daarbij wordt eerst binnen de onderwijssoort ontdebeld. Binnen het hbo is de prioritering als volgt: (1) opleidingsrichting (een diploma behaald binnen zorg en welzijn heeft voorrang), (2) soort diploma (bij meerdere diploma's gaat een masterdiploma boven een bachelordiploma en gaat een bachelordiploma boven een associate degree diploma), (3) hoofddiploma DUO (het diploma dat door DUO is aangemerkt als hoofddiploma gaat voor), (4) opleidingsvorm (een diploma voor een voltijd opleiding gaat boven een diploma voor een duale opleiding en een diploma voor een duale opleiding gaat boven een diploma voor een deeltijd opleiding). Na ontdebelling binnen de onderwijssoort wordt zo nodig ontdebeld over onderwijssoorten heen. Daarbij gaat een diploma behaald binnen zorg en welzijn voor. Als iemand in een jaar meerdere diploma's heeft behaald binnen zorg en welzijn wordt naar niveau gekeken (wo gaat boven hbo en hbo gaat boven middelbaar beroepsonderwijs (mbo)). Op CBS StatLine worden alle hoofddiploma's die in een studiejaar in het hbo behaald zijn getoond. Per type diploma (associate degree, bachelor, master) wijst DUO een hoofddiploma aan. Deze diploma's worden opgenomen in de diplomatabel op CBS StatLine. Dat betekent dat er per persoon maximaal drie diploma's in een jaar getoond kunnen worden; als iemand in een studiejaar zowel een associate degree-, als bachelor- als masterdiploma haalt. Op AZW StatLine wordt maximaal één diploma getoond en dit diploma hoeft niet overeen te komen met het diploma dat getoond wordt op CBS StatLine, omdat DUO hoofddiploma's op een andere manier aanwijst (wel of niet zorg en welzijn speelt daar bijvoorbeeld geen rol in) dan binnen AZW gedaan wordt.

Instroom

Instroom wordt binnen AZW gedefinieerd op het niveau van opleiding. Bij het bepalen van instroom wordt twee jaar teruggekeken. Hierbij is gebruik gemaakt van de actuele opleidingscode. De koppeling tussen opleidingscode (zoals getoond in de tabel) enerzijds en actuele opleidingscode anderzijds kan gemaakt worden op basis van een bestand ("Croho_vest.asc") dat DUO jaarlijks samen met het ééncijferbestand ho levert aan het CBS. Door terug te kijken aan de hand van de actuele opleidingscode wordt voorkomen dat iemand als instromer wordt gezien, terwijl er alleen sprake is van een nieuwe opleidingscode, maar niet inhoudelijk van een nieuwe opleiding.

Sectorrendement

De populatie die de basis vormt voor het maken van cijfers over sectorrendement is gelijk aan de populatie uit de gediplomeerdentabel. Alleen personen die na het behalen van een diploma hun onderwijs carrière vervolgen met een voltijd opleiding worden buiten beschouwing gelaten. Van de overblijvende groep – die verondersteld wordt beschikbaar

te zijn voor de arbeidsmarkt - wordt nagegaan welk aandeel na afstuderen werkzaam is in de sector zorg en welzijn. Bij het bepalen van deze sector wordt aangesloten bij de afbakening die binnen AZW wordt gebruikt voor zorg en welzijn, zie <https://www.cbs.nl/nl-nl/dossier/arbeidsmarkt-zorg-en-welzijn/hoofdcategorieen/welke-branches-vallen-onder-de-sector-zorg-en-welzijn->.

Brancherendement

De populatie die de basis vormt voor het maken van cijfers over brancherendement is gelijk aan de populatie uit de tabel over sectorrendement. Alleen wordt nu uitsluitend gekeken naar personen die een diploma gehaald hebben op het gebied van zorg en welzijn. Van deze groep wordt nagegaan wat het aandeel gediplomeerden is dat werkzaam is in de diverse hoofd- en subbranches die onderscheiden worden binnen de sector zorg en welzijn, zie <https://www.cbs.nl/nl-nl/dossier/arbeidsmarkt-zorg-en-welzijn/hoofdcategorieen/welke-branches-vallen-onder-de-sector-zorg-en-welzijn->.

Sectoruitval

De populatie die de basis vormt voor het maken van cijfers over hbo voltijd sectoruitval is gelijk aan de populatie uit de gediplomeerdentabel. Uit deze groep zijn alle personen geselecteerd die een voltijd zorg en welzijn opleiding hebben afgerond, die na het afronden van hun studie geen voltijd onderwijs volgen en die zijn gaan werken in de sector zorg en welzijn. Van deze groep is nagegaan of zij respectievelijk twee en vijf jaar later nog werkzaam waren binnen de sector zorg en welzijn. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen de volledige bedrijfstak ('zorg en welzijn breed') en de bedrijfstak minus de branche kinderopvang ('zorg en welzijn smal'). De tabel biedt zowel inzicht in uitval uit zorg en welzijn breed als in uitval uit zorg en welzijn smal. Het kan voorkomen dat er wel sprake is van uitval uit zorg en welzijn smal en niet uit zorg en welzijn breed als iemand in de branche kinderopvang is gaan werken.

Voor het maken van cijfers over hbo deeltijd sectoruitval vormen instromers de basis. Uit de groep instromers zijn alle personen geselecteerd die begonnen zijn met een deeltijd of duale zorg en welzijn opleiding, die voor aanvang van hun studie nog niet werkzaam waren binnen de sector zorg en welzijn en die daar na aanvang van hun studie wel werkzaam waren. Van deze groep is nagegaan of zij respectievelijk twee en vijf jaar later nog werkzaam waren binnen de sector zorg en welzijn. Ook hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen zorg en welzijn breed en zorg en welzijn smal. Bij het afbakenen van de populatie is eveneens rekening gehouden met dit onderscheid: Alleen personen die eerst niet in zorg en welzijn breed en later wel in zorg en welzijn breed óf die eerst niet in zorg en welzijn smal en later wel in zorg en welzijn smal werkzaam waren maken deel uit van de selectie.

Studieuitval

De instroomcijfers vormen de basis voor de bepaling van studieuitval. Een student wordt geteld als uitval wanneer deze op 1 oktober van het gepresenteerde studiejaar ingeschreven stond voor een opleiding en het jaar daarop op 1 oktober niet meer ingeschreven stond voor dezelfde opleiding. Het is niet relevant of een student volledig gestopt is met studeren of gewisseld is naar een andere opleiding. Als de student in het instroomjaar een diploma voor de betreffende opleiding heeft behaald, dan wordt deze niet als uitvaller geteld. Propedeusediploma's worden hierbij buiten beschouwing gelaten. Dat betekent dat iemand die de opleiding een jaar na instroom verlaat met een propedeusediploma tot de uitvallers gerekend wordt. Het uitvalpercentage wordt berekend door het aantal uitvallers te delen door het aantal ingestroomde studenten in het gepresenteerde studiejaar. Er wordt alleen gekeken naar uitval na het eerste studiejaar.

Studierendement

De instroomcijfers vormen de basis voor de bepaling van studierendement. Vervolgens is nagegaan welk deel van de instromers in een gegeven opleiding binnen de nominale studietijd plus één jaar een diploma heeft behaald binnen dezelfde opleiding. Net als bij de bepaling van instroom is bij de bepaling van studierendement gebruik gemaakt van de actuele opleidingscode; er is gekeken welk aandeel van de personen die gestart is in een bepaalde actuele opleiding voor dezelfde actuele opleiding een diploma heeft behaald binnen een bepaalde tijdsduur.

Een hbo-associate degree opleiding duurt twee jaar, een bacheloropleiding vier jaar. De duur van een masteropleiding varieert. Voor masteropleidingen waarvan de studiebelasting niet overeenkomt met een exact aantal jaren is naar boven afgerond op een heel getal. Bijvoorbeeld, de hbo-master Physician Assistant duurt 2,5 jaar. Bij deze opleiding wordt uitgegaan van een nominale studietijd van drie jaar.

In de bepaling van studierendement in studiejaar 2010/'11 zijn studenten betrokken die:

- in 2006/'07 zijn ingestroomd in een opleiding met een nominale studieduur van 4 jaar;
- in 2007/'08 zijn ingestroomd in een opleiding met een nominale studieduur van 3 jaar;
- in 2008/'09 zijn ingestroomd in een opleiding met een nominale studieduur van 2 jaar;
- in 2009/'10 zijn ingestroomd in een opleiding met een nominale studieduur van 1 jaar.

In de bepaling van studierendement in studiejaar 2011/'12 zijn studenten betrokken die:

- in 2007/'08 zijn ingestroomd in een opleiding met een nominale studieduur van 4 jaar;
- in 2008/'09 zijn ingestroomd in een opleiding met een nominale studieduur van 3 jaar;
- in 2009/'10 zijn ingestroomd in een opleiding met een nominale studieduur van 2 jaar;
- in 2010/'11 zijn ingestroomd in een opleiding met een nominale studieduur van 1 jaar.

etc.

Berichtgevers

DUO

Controle- en correctiemethoden

DUO controleert de gegevens die zij van haar berichtgevers (instellingen) ontvangt op volledigheid en inconsistenties en brengt zo nodig in overleg met hen verbeteringen aan in de bestanden. De aan het CBS geleverde bestanden worden na binnenkomst nogmaals door een specialist van het CBS gecontroleerd. Zo nodig worden in overleg met DUO alsnog verbeteringen in de bestanden aangebracht.

Volgtijdelijke vergelijkbaarheid

Van jaar op jaar kunnen er grenzen wijzigen en gemeentelijk herindelingen plaats vinden. In een enkel geval kan dit van invloed zijn op de in de tabellen gehanteerde regionale indelingen en wordt daarmee de volgtijdelijke vergelijkbaarheid beïnvloed. Het gaat echter om kleine effecten.